

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

3162

Vragen van lid **Hagen** (D66) aan de Staatssecretaris van Infrastructuur en Waterstaat over *PFAS-uitstoot Dupont/Chemours* (ingezonden 1 juni 2022).

Antwoord van Staatssecretaris **Heijnen** (Infrastructuur en Waterstaat), mede namens de Minister van Infrastructuur en Waterstaat (ontvangen 16 juni 2022).

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel «PFAS-strijders uit Sliedrecht adviseren Zeeuwen: «Voer actie en geef nooit op!»»?¹

Antwoord 1

Ja, ik ben bekend met het artikel.

Vraag 2

Bent u het ermee eens dat het onacceptabel is dat groente en fruit binnen een straal van één kilometer rondom de fabriek Dupont/Chemours niet gegeten zou moeten worden vanwege PFAS/GenX-vervuiling (zoals vastgesteld door het RIVM)?

Antwoord 2

Het is inderdaad onwenselijk dat de moestuineigenaren geconfronteerd werden met dit advies. Vervuiling zou geen oorzaak moeten zijn voor dit soort adviezen.

Vraag 3

Hoeveel GenX/PFAS mag Dupont/Chemours volgens de huidige vergunning lozen?

Antwoord 3

Sinds 2016 hebben de bevoegde gezagen, gedeputeerde staten van Zuid-Holland en Rijkswaterstaat, zich voortdurend ingezet om met aanpassingen van de vergunning van Chemours de emissie van de GenX-stoffen naar water en lucht gefaseerd af te bouwen tot het op dat moment laagst haalbare niveau. Volgens de huidige omgevingsvergunning mag Chemours per jaar maximaal 3,6 kg HFPO-DA (GenX-stof) en 32,3 kg E1 (GenX-stof) naar de

¹ Omroep Zeeland, 27 mei 2022, «PFAS-strijders uit Sliedrecht adviseren Zeeuwen: «Voer actie en geef nooit op!»».

lucht emitteren en 2 kg HFPO-DA (GenX) en 0,4 kg PFOA via de gemeentelijke riolering lozen. Daarnaast mag Chemours volgens de huidige vergunning voor de directe lozing per jaar nog maximaal 5 kg HFPO-DA (GenX) en maximaal 2 kg PFOA op de Merwede lozen. Hiermee is een reductie behaald van ruim 99% ten opzichte van de vergunde uitstoot vóór 2016.

Vraag 4

Klopt het dat onderzoek heeft aangetoond dat in het algemeen blootstelling aan GenX kan leiden tot kanker, nierziekten, leverschade en vruchtbaarheidsproblemen? Bent u het ermee eens dat iedere schadelijke vorm van PFAS- en GenX-lozing moet worden voorkomen?

Antwoord 4

Voor de gezondheid van mensen geeft de stof inderdaad reden tot zorg vanwege verschillende effecten die zijn waargenomen in de lever, de nieren, het hematologische systeem, het immuunsysteem en de ontwikkeling van proefdieren². GenX is op dit moment niet bewezen kankerverwekkend. Naar de carcinogeniteit van GenX wordt nog verder onderzoek gedaan. De combinatie van de eerder genoemde toxische eigenschappen met het gegeven dat de stof heel persistent is (niet afbreekt in het milieu) en mobiel is (makkelijk verspreid via water) maakt dat de stof, op voordracht van Nederland, in de EU is ingedeeld als *substance of very high concern*. Voor alle industriële emissies van Zeer Zorgwekkende Stoffen geldt in Nederland een minimalisatieplicht.

Vraag 5

Kan er op basis van de huidige normering opnieuw een vergunning worden afgegeven aan bedrijven als Dupont/Chemours met daarin ruimte tot lozing van GenX/PFAS?

Antwoord 5

Ja, dat is onder strikte voorwaarden mogelijk. De GenX stof HFPO-DA is sinds 2019 aangemerkt als een zeer zorgwekkende stof (ZZS). Dat betekent niet automatisch dat een emissie- en/of lozingsverbod opgelegd kan worden. Het betekent wel dat bevoegde gezagen strengere eisen kunnen stellen in vergunningen, zodat emissies verder teruggedrongen worden. Voor Zeer Zorgwekkende Stoffen gelden strenge normen en een minimalisatieplicht. Dat houdt in dat ook emissies die binnen de normering blijven, verder geminimaliseerd moeten worden, bijvoorbeeld door de stof te vervangen voor een minder schadelijk alternatief of het productieproces aan te passen zodat er geen uitstoot meer plaatsvindt. Als dat niet haalbaar is moeten bedrijven de restemissies zo ver mogelijk minimaliseren en nagaan hoe verdere minimalisatie in de toekomst behaald kan worden.

Vraag 6

Bent u het ermee eens dat bij het opnieuw vergunnen van activiteiten waarbij PFAS/GenX-uitstoot een rol spelen een voorzorgsbeginsel zou moeten gelden (bij twijfel over de schadelijkheid niet vergunnen)?

Antwoord 6

GenX is aangemerkt als ZZS en het ZZS-beleid is gebaseerd op het voorzorgsbeginsel. Voor ZZS geldt een minimalisatieplicht. Dit houdt in dat bedrijven verplicht zijn om emissies te voorkomen of, als dat niet mogelijk is, zo ver mogelijk te reduceren.

Vraag 7

Wat gaat u doen om de veiligheid van de omwonenden van de fabriek van Dupont/Chemours te waarborgen? Hoe gaat u proberen om hun zorgen weg te nemen?

² Eigenschappen van de GenX-stof HFPO-DA stof zijn terug te vinden in de stoffendatabase van REACH: <https://echa.europa.eu/nl/substance-information/-/substanceinfo/100.124.803>. Voor de beantwoording van deze vraag is de database geraadpleegd op 10 juni 2022.

Antwoord 7

De zorgen van omwonenden over deze stoffen zijn begrijpelijk. Daarom doen alle betrokken overheden er alles aan om de risico's zo veel mogelijk de beheersen. De bevoegde gezagen hebben door middel van vergunningsvoorschriften de uitstoot van GenX-stoffen tot het huidige niveau geminimaliseerd. De bevoegde gezagen zien toe op de naleving van deze vergunningsvoorschriften door middel van bedrijfsbezoeken, monitoringprogramma's en metingen in de omgeving. Daarnaast moet Chemours blijven onderzoeken of verdere minimalisatie haalbaar is en het bevoegd gezag hierover informeren. Het bevoegd gezag zal hierop periodiek bezien of de vergunningen verder aangescherpt moeten worden. Deze minimalisatie en informatieplicht blijven van kracht tot er géén emissies van Zeer Zorgwekkende Stoffen meer plaatsvinden. Daarnaast zet ik mij blijvend in om de zorgen over PFAS in Europa te adresseren. Zodoende zijn door de inspanningen van Nederland de GenX-stoffen als substance of very high concern aangemerkt en wordt er hard gewerkt aan een voorstel om het gebruik van PFAS in heel Europa aan banden te leggen.

Vraag 8

Bent u het ermee eens dat het vervangen van PFOA door GenX een ongewenst effect is van het verbod op PFOA? Zo ja, wat gaat u hieraan doen?

Antwoord 8

Het vervangen van PFOA door GenX is inderdaad een voorbeeld van «regrettable substitution» waarbij de vervangende stof uiteindelijk ook een ZZS bleek. Dat is de reden dat Nederland sinds begin 2020, met Duitsland, Denemarken, Zweden en Noorwegen, werkt aan een brede restrictie op de gehele groep van PFAS.

Vraag 9

Vinden er gesprekken plaats met Dupont/Chemours over het uitfasen van PFAS-stoffen, nu er mede door Nederland een restrictievoorstel is gedaan bij het Europees Agentschap voor chemische stoffen?

Antwoord 9

Nederland stelt samen met Duitsland, Denemarken, Zweden en Noorwegen een voorstel op om het gebruik van PFAS stoffen in Europa zo veel mogelijk te beperken. Dit voorstel zal januari 2023 worden ingediend bij het Europees Chemicaliën Agentschap (ECHA). Chemours heeft, net als vele andere bedrijven, gebruik gemaakt van de mogelijkheid om informatie in te sturen in de twee openbare raadplegingsprocedures die georganiseerd zijn ter voorbereiding van het opstellen van dit voorstel. Om een goed beeld te krijgen op de vele toepassingen zijn er daarnaast met verschillende bedrijven bijeenkomsten georganiseerd, waaronder met Chemours en Dupont. Dergelijke bijeenkomsten worden gebruikt om informatie te verzamelen. Er wordt niet gesproken over de reikwijdte van de restrictie of de beperkingsmaatregelen die voorgesteld zullen worden. Ook in het vervolgproces kunnen relevante stakeholders gehoord worden en is er ruimte voor inspraak middels openbare zienswijzeprocedures.